

Analýza vývoje průměrných mezd zaměstnanců v Královéhradeckém kraji

Statisticky sledované subjekty Královéhradeckého kraje (2 727 vykazujících jednotek) zaměstnávaly v 1. – 4. čtvrtletí 2006 celkem 142,4 tisíc fyzických osob, což bylo o 414 osob (o 0,3 procentních bodů) více než ve stejném období roku 2005. Na celkovém počtu zaměstnaných v České republice (3 273,8 tisíc fyzických osob) se zaměstnanci kraje podíleli 4,3 %. Dle výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) činila ve 4. čtvrtletí 2006 míra ekonomické aktivity (patnáctiletých a starších obyvatel kraje) 59,4 %, u mužů 68,0 % a u žen 51,3 %. U žen byla míra ekonomické aktivity vyšší než celorepublikový průměr a v mezikrajském srovnání byla druhá nejvyšší (za hl. m. Prahou). Vyšší než průměr byla i celková míra ekonomické aktivity, u mužů byla o půl procentního bodu nižší.

V roce 2006 dosáhla v kraji průměrná hrubá měsíční mzda na fyzické osoby výše 17 314 Kč. Navýšení mzdy o 943 Kč oproti roku 2005 představovalo meziroční nárůst o 5,8 %. Po očištění o míru inflace, která ve sledovaném období dosáhla v České republice výše 2,5 %, tak reálná mzda v kraji meziročně vzrostla o 3,2%.

Zatímco v České republice průměrná hrubá měsíční mzda poprvé překročila hranici 20 tisíc korun (20 211 Kč) a meziroční tempo růstu mezd činilo 6,5 %, mzdy v Královéhradeckém kraji v obou uvedených ukazatelích silně zaostávaly. V porovnání s ostatními kraji výše průměrné mzdy u fyzických osob řadí náš kraj na 11. příčku, tj. zaměstnanci v průměru pobírají čtvrtý nejnižší plat v republice. Nižší úroveň mezd byla dosažena pouze v krajích Pardubickém, Olomouckém a Karlovarském. Nejvíce si lidé v roce 2006 vydělali v hlavním městě Praze, měsíčně v průměru 25 282 Kč, tedy o 5 071 Kč více než činil celorepublikový průměr a o téměř 8 tisíc více než v Královéhradeckém kraji. Rovněž tempo růstu mezd bylo v kraji pomalé, spolu s Ústeckým krajem druhé nejnižší (5,8 %). Nejrychleji rostly mzdy v krajích Vysočina a Jihomoravském (8,1 %).

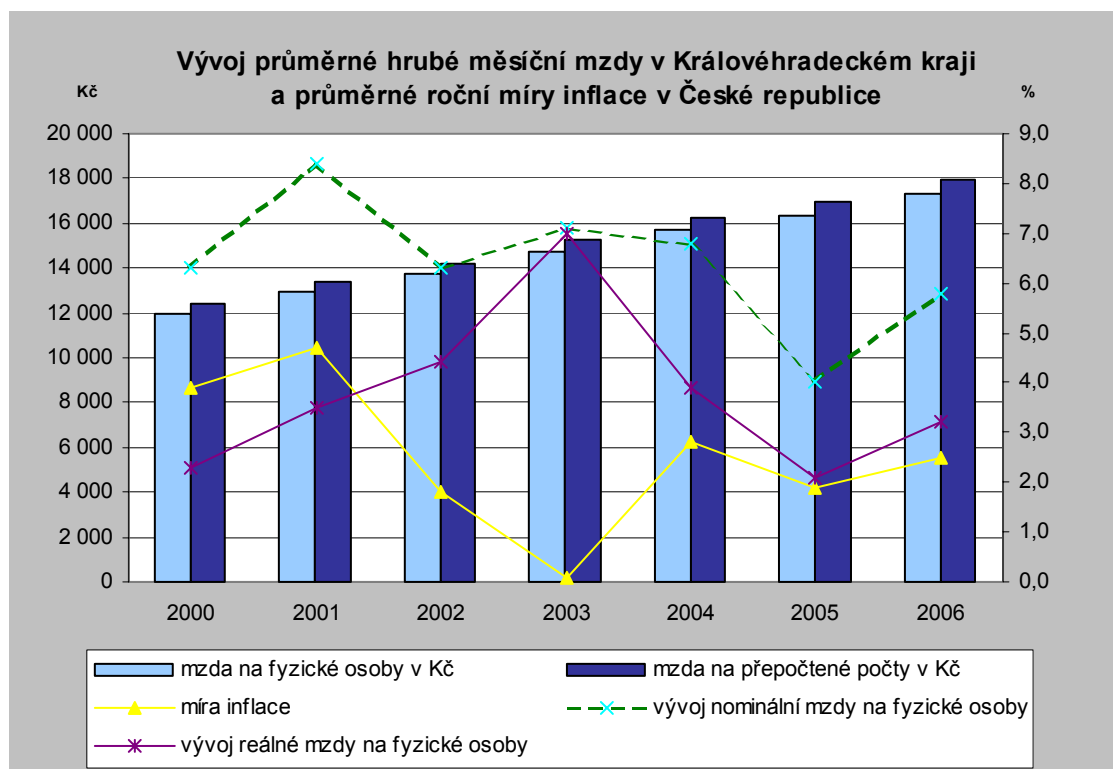
Pro účely srovnávání je vhodnější vykazovat průměrné mzdy na přepočtené osoby, kdy částečné úvazky zaměstnanců jsou přepočteny na plný počet pracovních hodin. Z tohoto pohledu byla v roce 2006 dosažena v kraji průměrná hrubá mzda 17 913 Kč při meziročním nárůstu 5,8 %. V mezikrajském srovnání si v tomto ukazateli náš kraj o jednu příčku polepšil a dostal se ještě před Zlínským kraj. Tato skutečnost svědčí o kratších částečných úvazcích nebo o jejich vyšším podílu v Královéhradeckém kraji oproti Zlínskému. Průměrná mzda na přepočtené osoby v České republice činila 20 844 Kč, tempo růstu 6,4 %.

Obecně platí, že zhruba dvě třetiny zaměstnanců na průměrnou měsíční mzdu nedosáhnou. Statistickou hodnotu totiž zvyšují manažerské platy, které průměrné hodnoty i několikanásobně převyšují.

Průměrná měsíční mzda zaměstnanců podle krajů v roce 2006

(předběžné výsledky)

	Průměrná měsíční mzda zaměstnance			
	fyzické osoby		přepočtené osoby	
	Kč	index 2006/2005	Kč	index 2006/2005
Česká republika	20 211	106,5	20 844	106,4
v tom kraje:				
Hl. město Praha	25 282	106,2	26 160	106,2
Středočeský	19 856	106,6	20 428	106,5
Jihočeský	17 728	106,6	18 320	106,7
Plzeňský	18 733	106,3	19 356	106,6
Karlovarský	17 006	106,3	17 543	106,2
Ústecký	18 094	105,8	18 527	106,0
Liberecký	18 112	106,5	18 582	106,2
Královéhradecký	17 314	105,8	17 913	105,8
Pardubický	17 273	105,6	17 871	105,6
Vysočina	17 615	108,1	18 069	107,9
Jihomoravský	18 362	108,1	19 016	107,9
Olomoucký	17 095	105,6	17 639	105,8
Zlínský	17 384	105,9	17 866	105,7
Moravskoslezský	18 680	106,0	19 145	106,1

Nízká úroveň mezd v kraji je dána strukturou hospodářství kraje s velkým podílem zpracovatelského průmyslu s nízkými a pomalu rostoucími mzdami. Z celkového počtu 167 průmyslových subjektů se 100 a více zaměstnanci registrovaných na území kraje spadá do kategorie zpracovatelského průmyslu 158 těchto subjektů. Jejich tržby za prodej vlastních výrobků a služeb dosáhly v roce 2006 výše 87,2 mld Kč, což je 94,1 % z celkových průmyslových tržeb. V kraji také v posledních letech nevznikla žádná významná průmyslová zóna s investory, kteří by průměrné mzdy táhli nahoru. V kraji chybí i těžký průmysl, doly či centrální úřad s nadprůměrnými platy. Celkově nižší mzdy v kraji vyvažuje např. nižší nezaměstnanost. V prosinci byla nezaměstnanost v kraji 6,3 % a mezi kraji byla pátou nejnižší. V České republice byla v prosinci míra registrované nezaměstnanosti 7,7 %.

Tak jako v celé republice, i v Královéhradeckém kraji si v roce 2006 nejvíce vydělávali zaměstnanci firem, zabývajících se činnostmi v oblasti výpočetní techniky (28 348 Kč), dále zaměstnanci ve výrobě a rozvodu elektřiny, plynu a tepelné energie (26 978 Kč) a ve výrobě ostatních nekovových minerálních výrobků (21 407 Kč). Na druhé straně spektra se nacházeli zaměstnanci ve zpracovatelském průmyslu, např. výrobci oděvů a zpracovatelé kožešin platili svým zaměstnancům v průměru 10 729 Kč hrubého měsíčně. Zaměstnanci ubytovacích a stravovacích služeb měly na svých výplatních páskách v průměru 11 592 Kč.

Průměrné mzdy jsou publikovány čtvrtletně a to jednak za příslušné čtvrtletí a dále kumulativně od počátku roku. V samotném čtvrtém čtvrtletí 2006 mzdy v Královéhradeckém kraji meziročně vzrostly o 5,6 % na 18 705 Kč. V celé zemi pak o 6,2 % na 21 952 Kč. Z toho je zřejmé, že mzdy za 4. čtvrtletí bývají vyšší než v kumulaci za celý kalendářní rok. Je to dáno vyššími odměnami a ročními prémie na konci roku. Tento fenomén je však v posledních letech stále více utlumován. Pro naprostou většinu zaměstnanců je třináctý, nebo dokonce čtrnáctý plat minulostí. Firmy stále častěji rozpouštějí jednorázové prémie do celého roku, případně je vyplácejí čtvrtletně. Pokud už firmy vysokou jednorázovou odměnu vyplácejí, děje se tak stále častěji až po uzavření hospodářských výsledků, což bývá v polovině roku. Kromě mezd firmy stále častěji nabízejí různé další zaměstnanecké výhody – stravenky, služební mobily, notebooky, automobily a další.

Z hlediska vývoje průměrných nominálních mezd na fyzické osoby v časové řadě od roku 2000 si zaměstnanci Královéhradeckého kraje za šest let polepšili o 5 369 Kč. Oproti mzdě v roce 2000 ve výši 11 945 Kč představuje tento nárůst 44,9 %. Nejvyšší meziroční nárůst nominální mzdy byl zaznamenán v roce 2001, a sice o 998 Kč, tj. o 8,4 %. Nutno však připomenout, že právě v roce 2001 činila průměrná roční míra inflace v České republice 4,7 % (nejvyšší hodnota za posledních osm let), a tudíž reálná mzda vzrostla v roce 2001 oproti roku 2000 pouze o 3,5 %. Nejnižší platový nárůst zaznamenali zaměstnanci ekonomických subjektů se sídlem na území Královéhradeckého kraje v roce 2005. Průměrné mzdy jim stouply o 4 %, tj. o 634 Kč.